PORNOGRAFIA INFANTILĂ: (Controverse, soluții, perspective)

Vera CURCUBET

CZU: 343.542.1:343.224.1 *curcubet.vera@gmail.com*

In this article we have analyzed the crime of child pornography. We examined the international and national regulatory framework for counteracting child pornography. We did a study comparing the criminal laws of other states that regulate child pornography. We analyzed the objective and subjective elements of the crime provided in art. 208[1] of the Criminal Code, we also analyzed the delimitation of child pornography from some adjacent prejudicial facts.

Per general, industria pornografică reprezintă un imperiu complex de manipulare al copiilor, având în vedere inconștiența și fragilitatea intelectului lor. Aceștia sunt influențați fie prin intermediul altor copii, fie cu suportul adulților, fiind folosiți direct în producerea pornografiei sau fără știre în timpul exploatării sexuale. Ulterior, imaginile sunt distribuite, comercializate sau devin obiectul schimbului între diferiți utilizatori de producție pornografică. Deopotrivă, consumatorii de producție pornografică pot fi calificați drept persoane care exploatează copii [1, p.14-15].

Pornografia infantilă reprezintă o problemă majoră a spațiului virtual, care s-a extins cu ajutorul internetului, la nivel planetar. Deși acest tip de pornografie a apărut înaintea Internetului, odată cu avansarea tehnologiilor și mijloacelor de comunicare, răspândirea materialelor pornografice a sporit în mod vizbil, iar accesul către acestea a devenit unul uzual. Astfel, posesorii de imagini cu pornografie infantilă utilizează Internetul pentru a face schimb de fișiere și de a comunica în sistemele „De la egal la egal". La fel, exploatatorii sexuali de copii utilizează telefoanele mobile și comunică activ pe diverse rețele de socializare cu scopul de a face cunoștință și a recruta copii, ceea ce constituie un risc deosebit pentru copiii utilizatori permanenți de tehnologii informaționale.

Astfel, prin incriminarea pornografiei infantile, la art.208[1] CP RM, se dorește a fi protejată atât morala publică, cât și dreptul la imagine și demnitatea minorului. În calitate de argumente suplimentare

menționăm riscul ca aceste materiale să reprezinte un factor criminogen cu relevanță în materia infracțiunilor contra libertății sexuale, precum și traumele psihice pe care le poate suferi minorul.

Analizând cadrul normativ al reglementării juridice a mai multor state, observăm că definiția pornografiei infantile diferă de la țară la țară, cele mai multe state interzicând cu acest titlu reprezentările vizuale explicite care implică minori cu vârsta sub un anumit prag determinat legal. Alte legislații merg ceva mai departe declarând prohibite orice reprezentări ale nudității minorilor, indiferent dacă respectivul copil este sau nu înfățișat într-o postură erotică sau într-un act sexual. Într-o variantă și mai radicală a acestei orientări, unele state plasează sub incidența legislației specifice orice desene, picturi sau imagini generate pe computer, chiar dacă niciun minor nu a fost real implicat sau includ în noțiunea de pornografie infantilă și orice creație literară sau text cu acest caracter. Obiectul juridic special este stabilit în mod distinct, fiecare stat apreciind gravitatea fenomenului prin prisma valorilor supreme asupra cărora sunt îndreptate consecințele nefaste ale incriminării. Astfel, România, Federația Rusă, Ucraina, Belarus, Armenia ocrotesc valori sociale, precum moralitatea, ordinea și liniștea publică împotriva infracțiunilor de pornografie infantilă, iar Germania, Spania, Franța, Elveția, Azerbaidjan, Uzbekistan – individualitatea și integritatea sexuală.

Obiectul juridic special al infracţiunii prevăzute la art.208[1] CP RM îl formează relaţiile sociale cu privire la dezvoltarea socială, spirituală şi morală a minorului, apărate împotriva pornografiei infantile [2, p.1060]. Pe post de *obiect material/imaterial* al pornografiei infantile pot apărea: a) materialele pornografice ce redau un comportament sexual al minorilor, sau b) materialele pornografice ce redau organele sexuale ale minorilor.

Prin prisma Deciziei-cadru 2004/68/JAI a Consiliului European din 22 decembrie 2003 privind combaterea exploatării sexuale a copiilor și a pornografiei infantile [3], prin materiale pornografice se înțelege: 1) un copil care participă în mod real la un comportament sexual explicit sau se dedă la un asemenea comportament, inclusiv expunerea obscenă a părților genitale sau a regiunii pubiene a unui copil sau 2) o persoană reală care pare a fi un copil și care participă sau se dedă la un

comportament menționat în punctul anterior sau 3) imagini realiste ale unui copil care nu există și care participă sau se dedă la un comportament sexual explicit.

Victimă a infracțiunii, specificată la art.208[1] CP RM, are o calitate specială, și anume, cea de minor care fie că este implicat în activități sexuale explicite, reale sau simulate, fie că îi sunt reprezentate de o manieră lascivă sau obscenă, inclusiv în formă electronică, organele sexuale. Anume victima delimitează componența de infracțiune reglementată de art.208[1] CP RM și contravenția prevăzută la art.90 Cod cotravențional.

Cu privire la *latura obiectivă* a infracțiunii de pornografie infantilă, putem spune că aceasta se exprimă în fapta prejudiciabilă care constă în acțiune, luând una din următoarele forme alternative: producerea, distribuirea, difuzarea, importarea, exportarea, oferirea, vinderea, procurarea, schimbarea, folosirea, deţinerea de materiale pornografice. De menționat că toate unsprezece modalităţi normative de exprimare a faptei prejudiciabile își găsesc explicaţii în Hotărârea Plenului Curţii Supreme de Justiţie cu privire la practica judiciară în cauzele penale privind minorii nr.39 din 22.11.2004 [4]. De consemnat că pentru a fi în prezenţa infracţiunii în variantă consumată, este necesar şi suficient săvârşirea a cel puţin uneia din acţiunile infracţionale prevăzute în dispoziţia normei.

Latura subiectivă a infracțiunii de pornografie infantilă se caracterizează, în primul rând, prin vinovăție sub formă de *intenție directă.* Este posibil ca deși să fim în prezența unei modalități a infracțiunii prevăzute în art.208[1] CP RM, făptuitorul să fi acţionat în lipsa unei intenţii, de exemplu, din imprudență sau, în general, în lipsa vinovăţiei, să fi accesat site-uri ce conțin în exclusivitate sau în parte pornografie infantilă. Care trebuie să fie soluţia de calificare în asemenea ipoteză? Deci, în cazul în care persoana nu cunoștea despre faptul că o copie a imaginii se păstrează în calculator și în cazul în care ea personal nu a salvat acea imagine, nu putem califica fapta drept pornografie infantilă, deoarece nu există intenție. În această situație, nu este prezentă nici modalitatea de comitere a infracțiunii *detinerea imaginii,* întrucât persoana nu cunoștea despre ele. Astfel infracțiunea de pornografie infantilă nu poate fi săvârșită în baza unei

intenții indirecte, mai mult, aceasta nu poate fi săvârșită din imprudență. Chiar și din conținutul termenilor cu care operează legiuitorul la descrierea faptei prejudiciabile rezultă că infracțiunea de pornografie infantilă poate fi comisă numai cu intenție.

Vorbind despre *motivul şi scopul infracţiunii*, în calitate de semne secundare ale laturii subiective, precizăm că în contextul infracţiunii de pornografie infantilă acestea nu au importanţă la calificare. Prin urmare, constituie semne facultative.

Subiect al infracțiunii de pornografie infantilă poate fi persoana fizică responsabilă care în momentul comiterii faptei a atins vârsta de 16 ani, precum și persoana juridică, cu excepția autorității publice.

În urma cercetării efectuate, venim cu o propunere *de lege ferenda* aptă să ducă la perfecţionarea normei de incriminare înscrisă la art.208[1] CP RM, și anume, instituirea următoarelor circumstanțe agravante: „săvârşirea infracţiunii de două sau mai multe persoane”; „săvârșirea infracțiunii de pornografie infantilă cu implicarea minorilor care nu au atins vârsta de 14 ani”; „săvârşirea infracţiunii de pornografie infantilă de către părintele minorului sau de alte persoane în privința cărora sunt instituite obligații de educare a minorilor, sau de către pedagog ori de către alt lucrător al unei organizații educative, de învățământ, medicale sau de altă natură responsabilă de controlul minorului”.

Referințe:

1. MISAIL-NICHITIN, D. *Ce știm despre exploatarea comercială a copiilor? Suport informațional*. Chișinău, 2011.
2. BRINZA, S., STATI, V. *Tratat de Drept penal. Partea specială.* Vol.I. Chișinău: Tipografia Centrală, 2015.
3. Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, L13, 20 ianuarie 2004 [Accesat 15.03.2020]. Disponibil: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/-?uri=CELEX:32004F0068
4. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție cu privire la practica judiciară în cauzele penale privind minorii nr.39 din 22.11.2004 [Accesat 05.04.2020]. Disponibil: http://jurisprudenta.csj.md/db_hot_expl.php

Recomandat
Dorina GUREV, dr., lector univ.